

Nieuwsbrief

Verhoor

nieuwsbrief

Nummer 7 • Jaargang 3 • Juni 2018

Ook bij toepassing controlebevoegdheden moet aan een verdachte de cautie worden gegeven (art. 29 Sv)

Uitspraak: 08-08-2017 Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

ECLI:NL:RBNNE:2017:3126 Bepaling: art. 29 Sv

Art. 29 lid 2 Sv beschermt tegen ongewilde medewerking aan een eigen veroordeling. Daarom moet de verdachte voor zijn verhoor worden medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden. Deze mededeling moet in het proces-verbaal worden opgenomen. Als een verdachte voorafgaand aan een verhoor in het voorbereidend onderzoek ter zake van een aan hem ten laste gelegd feit, *niet* is medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden, dan levert dit een onherstelbaar vormverzuim op als bedoeld in art. 359a Sv. Dit moet over het algemeen, na een daartoe gevoerd verweer, leiden tot uitsluiting van het bewijs van de verklaring. Het hof oordeelde dat de omstandigheid dat de verbalisanten aan de verdachte vragen hebben gesteld vanwege een douanecontrole, geen sprake kan zijn geweest van een verhoor als bedoeld in art. 29 lid 2 Sv. Volgens de HR is dit oordeel onjuist. *Ook bij het aanwenden van controlebevoegdheden door opsporingsambtenaren, moeten tegenover een verdachte de waarborgen van art. 29 Sv in acht worden genomen*
Bron: ECLI:NL:HR:2018:247

Filmpje voorlichting jeugdstrafrechtketen

Er is een voorlichtingsfilmpje gemaakt over de jeugdstrafrechtketen door o.a. Ministerie van J en V. Verschillende organisaties hebben hieraan meegewerkt.

<https://youtu.be/mvDxqKfUiWY>

Voordat je als minderjarige een straf krijgt van de rechter, krijg je met veel verschillende instanties te maken. In dit filmpje leggen we uit wat iedere instantie doet en wat je kan verwachten.

Inhoud

- Ook bij toepassing controlebevoegdheden moet aan een verdachte de cautie worden gegeven (art. 29 Sv)
- Filmpje voorlichting jeugdstrafrechtketen
- Camerabeelden ziekenhuis verlengde van het verschoningsrecht
- Herkennen kwetsbaarheid
- De verdachte dicteert niet het verhoor
- Oproep!!! Zelfrapportage voor getuigen (ZeG)
- Verzoek medewerking internationaal onderzoek naar verhoor
- Effect cannabis op getuigenverklaringen
- Internationale vergelijking verhoor
- Beoordelen kwetsbaarheid slachtoffers

Camerabeelden ziekenhuis verlengde van het verschoningsrecht

Een slachtoffer van mishandeling zag in de wachtkamer van het ziekenhuis de mogelijke dader van de mishandeling. Om de identiteit van deze persoon te achterhalen vorderde de Ovj met machtiging van de RC op grond van art 126nfWvSv de camerabeelden van de wachtruimte en alle toegangspaden tot het ziekenhuis. Op deze camerabeelden zijn ook personen zichtbaar die het ziekenhuis als patiënten bezoeken.

De Hoge Raad: Camerabeelden waaruit de identiteit van een patiënt of van het bestaan van een (toekomstige) hulpverleningsrelatie valt af te leiden, omdat zij de bezoeker van een bepaalde arts of een bepaalde behandelafdeling van een ziekenhuis herkenbaar in beeld brengen, kunnen onder het verschoningsrecht van een arts en derhalve het daarvan afgeleide verschoningsrecht vallen. Het oordeel van de Rechtbank dat camerabeelden van de wachtruimte en toegangspaden tot de afdeling spoedeisende hulp van het ziekenhuis niet kunnen gelden als wetenschap die aan een arts in het kader van zijn beroepsuitoefening is toevertrouwd als bedoeld in art 218 WvSv en derhalve ook niet onder het afgeleide verschoningsrecht vallen, geeft blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Bron: Hoge Raad 10 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:553

Herkennen kwetsbaarheid

In het Tijdschrift van Politie, Nr. 3, 2018 zijn twee artikelen verschenen over kwetsbare personen (naast bijdragen over verwarde personen):

* *Beter tegemoetkomen aan de kwetsbare psychisch gestoorde verdachte.* Hierin wordt het proefschrift van Eline Gremmen aangehaald. Zij beschrijft de toepassing van compenserende maatregelen in het geval van psychisch gestoorde verdachte, welke in de praktijk nog weinig worden gebruikt. Voor de politie is van belang dat blijkt dat de herkenning van kwetsbare verdachten en toepassing van audiovisuele registratie van verhoor tekortschiet.

<https://repub.eur/pub/104821>

* *Politiewerk met ook voor licht verstandelijke beperking (LVB).* Hierin wordt kernachtig de problematiek van verdachten met een LVB beschreven. Er is dit jaar een handreiking verschenen, speciaal geschreven voor de politie over LVB aangevers, getuigen en verdachten. Deze handreiking is te vinden op kompol.

Meer kennis over het herkennen van kwetsbare personen (waaronder de Vragenlijst indicatie kwetsbare personen) en de handreiking LVB:

<http://kompol.politieacademie.politie.nl/topic.aspx?id=8254&fmt=steps&q=kwetsbare+personen>

Meer kennis over kwetsbare verdachten:

http://kompol.politieacademie.politie.nl/topic.aspx?id=verhoor_kwetsbare_verdachten.werkinstructie.dita&fmt=steps&q=kwetsbare+personen

De verdachte dicteert niet het verhoor

Verdachte overhandigde in het verhoor (in het bijzijn van de raadsman) een op schrift gestelde verklaring en wilde deze verklaring voorlezen. De verhoorders gaven aan dat deze op schrift gestelde verklaring in het dossier zou worden gevoegd en zonder op de aangeleverde verklaring in zouden gaan, het verhoor zouden afnemen. Verdachte was het hier niet mee eens en beriep zich vervolgens op het zwijgrecht. De bevindingen werden door verhoorders uitgebreid vastgelegd in een proces-verbaal. De raadsman van verdachte diende vervolgens bij de rechter-commissaris een verzoek in om verdachte te horen.

De rechter-commissaris: Deze stelde dat ten aanzien van het verzoek om verdachte zelf te horen deze niet in zag waarom verdachte zijn verhaal, dat hij blijkens het verzoek graag wilde doen, niet alsnog bij de politie zou kunnen doen.

De belangen van verdachte werden volgens motivering van de RC onderkend.

Echter verdachte diende zich te realiseren dat niet verdachte het was die de gang van zaken tijdens een verhoor dicteerde. De enkele omstandigheid dat de recherche niet

Iets te melden?

Heb je zelf een mededeling, vraag, leerzame praktijkervaring, anekdote of illustratief beeldmateriaal voor de verhooropleidingen? Mail het dan naar onderstaand mailadres van de Politieacademie.

10.2.g

@politieacademie.nl

Aanmelden voor Nieuwsbrief Verhoor

Wil je edities van deze nieuwsbrief ontvangen, meld je dan aan door een mail te sturen met als titel: aanmelden nieuwsbrief naar

10.2.g

@politieacademie.nl

(nogmaals) een op voorhand opgestelde schriftelijke verklaring wilde aanhoren, was geen grond om een dergelijk verhoor dan maar ten overstaan van de rechter-commissaris te laten plaats vinden, temeer niet daar ook in een dergelijk verhoor ten overstaan van de rechter-commissaris geen sprake zou kunnen zijn van het (enkel) voorlezen van een op voorhand door de verdachte op schrift gestelde verklaring, in plaats van het beantwoorden van gerichte, voor de verdachte *niet* vooraf kenbaar gemaakte vragen. Het verzoek van de raadsman werd afgewezen omdat niet werd aangegeven waarom het verhoor niet door de politie op gebruikelijke wijze kon worden uitgevoerd en verdachte niet in zijn belangen werd geschaad.

Zwijgen met gevolg

In deze casus diende de raadsman ook nog een verzoek in tot het nader horen van twee (mede)verdachten. Ook dit verzoek werd afgewezen wegens onvoldoende concreetheid van de motivatie. Immers, verdachte zweeg en bovendien bleek uit de aangeleverde schriftelijke verklaring niets over contacten met beide personen, waarvan werd verzocht deze te horen.

Bron: 17 -04-2018: 10.2.e

Oproep!!! Zelfrapportage voor getuigen (ZeG)

Sinds 2014 komt de ZeG aan bod in het onderwijs op de Politieacademie, waardoor de ZeG langzaamaan meer bekendheid heeft gekregen. Om meer zich te krijgen op de inzet van de ZeG doen we een beroep op de lezers van de nieuwsbrief verhoor. Graag horen wij via onderstaand emailadres bij welke onderzoeken de ZeG is ingezet, hoe deze is ingezet en wat de ervaringen zijn.

Emailadres: 10.2.g @politieacademie.nl

Wat is de ZeG?

Getuigen kunnen informatie hebben die van doorslaggevend belang is voor de opsporing, vervolging en berechting van verdachten. Getuigenverklaringen moeten daarom zo volledig en accuraat mogelijk zijn. De Zelfrapportage voor Getuigen (ZeG) is ontworpen om hieraan bij te dragen. Het komt regelmatig voor dat we getuigen niet direct volledig kunnen verhoren. Herinneringen van getuigen worden echter onvollediger en minder accuraat naarmate de tijd verstrijkt. Details worden vergeten en informatie van medegetuigen en (sociale) media beïnvloeden het geheugen. Om dit tegen te gaan is de Zelfrapportage voor Getuigen (ZeG) ontworpen. Door direct het formulier in te vullen, legt de getuige zelfstandig zijn of haar herinnering vast. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat het gebruik van de ZeG het geheugen van de getuige beschermt tegen vergeten en misleidende informatie van andere bronnen. Bovendien stimuleert het de juistheid van de verklaring. De ZeG is dus een middel om het geheugen van de getuige te beschermen. Ook kan het als hulpmiddel gebruikt worden om te bepalen welke getuigen relevant zijn. De ZeG vervangt het reguliere verhoor niet; het zorgt er voor dat geheugensporen bewaard blijven tot een later uit te voeren getuigenverhoor. (Bron: Kompol)

Informatie over de ZeG is te vinden op Kompol:

<http://kompol.politieacademie.politie.nl/topic.aspx?id=7911&fmt=steps&q=zelfrapportage>

Verzoek medewerking internationaal onderzoek naar verhoor

Alvast van harte dank!
Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Effect cannabis op getuigenverklaringen

Er is weinig onderzoek gedaan naar het effect van cannabis. Experimenteel onderzoek dat is uitgevoerd laat zien dat het gebruik van cannabis de werking van het geheugen beïnvloedt, zowel in de opslag-, bewaar- als in de ophaalfase van het geheugen. De afname van een correcte herinnering is dosisafhankelijk; gebruik van meer cannabis zorgt voor slechtere herinnering. Er is zelfs een toename van incorrecte herinnering; cannabis veroorzaakt mentale activiteit die tot irrelevante associaties en dus fouten in de herinnering leiden. Gebruik van cannabis heeft geen effect op de herkenning.

Om deze experimentele bevindingen te testen in de praktijk is veldonderzoek uitgevoerd in Amsterdam. Proefpersonen (ppn) werden benaderd terwijl ze een coffeeshop in gingen of uitkwamen. Ze moesten kijken naar een 2-minuut durende film van een overval. Daarna kregen ze een paar minuten een afleiden taak, voordat ze werden gevraagd om te vertellen wat ze zich nog konden herinneren van de film. Na deze vrije herinnering kregen ze een aantal vragen over de film voorgelegd en een meervoudige fotoconfrontatie te zien. Er waren verschillende varianten van de fotoconfrontatie (de volgorde van de foto's varieerde) en de helft bevatte de dader en de helft niet. Tot slot werd demografische informatie en naar hun cannabisgebruik die dag (aantal joints) gevraagd. Van alle details in de video werd een codeerschema gemaakt en een indeling naar details over personen, acties, objecten, omgeving. Uit de resultaten bleek dat ppn die cannabis hadden gebruikt minder correcte details benoemden dan nuchtere ppn, vooral over personen en omgeving. Aantal details over objecten en acties was gelijk in beide groepen. Er was geen relatie tussen de mate van cannabisgebruik en het aantal genoemde details. In tegenstelling tot wat werd verwacht, was er geen sprake van toename in aantal incorrecte details bij de groep die cannabis had gebruikt. Ook was er geen verschil in resultaten tussen beide groepen bij de herkenningstaak (confrontatie), behalve dat getuigen onder invloed meer zeker waren van hun beslissing bij een correcte identificatie. Beperking van dit onderzoek is dat geen exacte meting van cannabisgebruik werd gedaan, maar werd afgegaan op zelfrapportage van de getuige hierover. Desondanks laat dit veldonderzoek zien dat het gebruik van cannabis negatieve gevolgen heeft voor het aantal correcte details dat een getuige zich kan herinneren.

Bron: Vredevelt, A., Charman, S.D., Blanken, A. den & Hooydonk, M. (2018). Effects of cannabis on eyewitness memory: A field study. *Applied Cognitive Psychology*, 1-9.
<https://doi.org/10.1002/acp.3414>.

Internationale vergelijking verhoor

Er zijn twee verhoorstijlen: de beschuldigende en de informatievergarende verhoorstijl. De beschuldigende stijl (vertaald: interrogation) heeft als doel het verkrijgen van een bekentenis en gaat uit van schuld van de verdachte. Binnen deze stijl worden confronterende en manipulerende technieken gebruikt om een bekentenis te ontlocken. Een voorbeeld hiervan is de Reid-techniek, ontwikkeld in de VS.

De informatievergarende verhoorstijl (vertaald: investigative interview) heeft als doel het verzamelen van informatie om de waarheid te achterhalen/ reconstrueren. Het is gebaseerd op wetenschappelijke bevindingen. Het opbouwen van een werkrelatie tussen verhoorder en verdachte is een belangrijk onderdeel hiervan en opname van verhoor wordt aanbevolen. In Engeland en Wales wordt het PEACE raamwerk gehanteerd.

PEACE is een acroniem en staat voor preparation and planning, engage and explain, account, clarify and challenge, closure, evaluation. In Nederland wordt een vergelijkbaar werkproces en dezelfde principes gehanteerd, afgeleid van PEACE.

In een internationaal onderzoek zijn 185 verhoorders uit negen landen vergeleken (VS, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, Finland, GB, Ierland, Noorwegen en Nederland). Ze vulden een enquête in over verhoor. Uit de resultaten bleek vooral verschil op gebied van opname van verhoor; in de VS worden minder verhoren opgenomen vergeleken met de andere landen. Ook interpreteren Amerikaanse verhoorders vaker non-verbaal gedrag van de verdachte en provoceren ze hem meer (beledigen, overdrijven van de angst en hopeloosheid van de verdachte) en presenteren ze vaker vals bewijs. Verhoorders uit Europese landen zijn aardiger en tonen meer geduld. Zij hanteren het meest een informatievergarende verhoorstijl, daarna Canada en de VS die een meer beschuldigende verhoorstijl hanteert. Beperking van het onderzoek is dat het gebaseerd is op zelfrapportage.

Bron: Miller, J.C., Redlich, A.D. & Kelly, C. (2018). Accusatorial and information-gathering interview and interrogation methods: a multi-country comparison. *Psychology, Crime & Law*, <https://doi.org/10.1080/1068316X.2018.1467909>

Beoordelen kwetsbaarheid slachtoffers

De politie moet voortaan bij iedere aangifte beoordelen of mensen kans lopen opnieuw slachtoffer te worden van een misdrijf en of ze bescherming nodig hebben. De maatregel is het gevolg van Europese richtlijnen voor slachtofferzorg, waaraan Nederland moet voldoen. Dit moet voorkomen dat mensen opnieuw de dupe worden van een misdrijf. Iemand die aangifte komt doen op het politiebureau, wordt voortaan beoordeeld op 'kwetsbaarheid'. Agenten moeten beoordelen of de aangever gevaar loopt te worden bedreigd, of er kans is op herhaald slachtofferschap of dat er kans is op wraak. Waar nodig kunnen politie en het Openbaar Ministerie meteen maatregelen treffen, zoals het afschermen van adresgegevens of een contactverbod voor een verdachte. Er is ook al kritiek op de maatregel: "Het is onhaalbaar voor de politie om bij een aangifte in kaart te brengen welke slachtoffers extra kwetsbaar zijn." Dat stelt hoogleraar slachtofferkunde Marc Groenhuijsen, verbonden aan de universiteit van Tilburg.

Bronnen: <https://nos.nl/artikel/2234519-vanaf-nu-checkt-de-politie-of-je-bescherming-nodig-hebt-na-een-aangifte.html>

<https://nos.nl/artikel/2234573-politie-heeft-helemaal-geen-tijd-voor-checken-van-kwetsbare-slachtoffers.html>
